

popadel, ker me ni spoznal, ko sem bil — trezen!»

Pogovor med postopači-tatovi: Prvi: »Vse bi bilo dobro pri našem kšeftu, le to je nerodno, da so večasih kot nagrada za naše delo komu prisojene vislice!« — Drugi: »To je dobro! Misli si, da bi tega ne bilo, to bi bilo toliko tatov, da bi mi pošteni »rokodelci« ne imeli prav nobene dela.«

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Cene tujemiu denarju.

Na zagrebški borzi se je zadnje dni šobilo v valutah: 1 ameriški dolar za 56.80 Din.

Dne 24. t. m. pa v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 799.755 do 802.75.
100 nemških mark za 1354.70 do 1354.70.
100 madžarskih pengov za 994.60 do 995.60.
100 italijanskih lir za 300 do 303.
1 ameriški dolar za 56.80 do 56.85.
100 francoskih frankov za 223 do 225.
100 čehoslovaških kron za 168.40 do 168.80.

Sejmi:

Dne 29. januarja: Rajhenburg, Sv. Jurij ob Taboru.

Dne 30. januarja: Vojnik.

Dne 31. januarja: Dobovž.

Dne 3. februarja: Jarenina in Sv. Jakob ob Kolbiji.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 24. I. 1928. Prignanih je bilo: 12 konj, 8 bikov, 207 volov, 352 krav in 6 telet. Skupaj 582 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7 do 8 Din, poldebili voli od 6 do 7 Din, plemenski vol od 5 do 7 Din, biki za klanje od 7 do 8 Din, klavne krave debele od 6 do 7 Din, plemenske krave od 5.50 do 6 Din, krave za klobasarije od 4 do 5 Din, molzne krave od 5 do 6.50 Din, breje krave od 5 do 6.50 Din, mlada živina od 7 do 7.50 Din. Prodalo se je 316 komadov, od teh v Avstrijo 82, v Italijo pa 23 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 10 do 18 Din, teleče meso od 17.50 do 22.50 Din, svinjsko meso sveže 17 do 27.50 Din.

Mariborski trg dne 21. januarja 1928. Kakor že po navadi je bil trg dobro založen in dobro obiskan. Slaninarjev je bilo 87, ki so delali prav dobro kupčijo, ker so že zjutraj cene znižali in sicer so prodajali meso in slanino po 17 do 18 Din kg. Radi te dobre kupčije so cene že okoli 11. ure poskočile na 20 do 22 Din za kg. Tudi pri domačih mesarjih je bilo opaziti, da so šli s cenami dol. Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 700 komadov na trgu. Cene so ostale še vedno tako visoke, kakor so bile teden poprej. Tako so se prodajali piščanci po 20 do 30 Din, kokoši po 40 do 50 Din, race in gosi po 50 do 75 Din, purani po 60 do 125 Din za komad, domači zajci po 10 do 25 Din za komad, divji zajci 40 do 50 Din komad, ribe 20 do 28 Din kg. — Krompirja so pripeljali kmetje 4 voze in so ga prodajali po 6 do 7 Din mernik, zelenjava in sadje se je prodajalo po običajnih cenah. Lončena in lesena roba po 1 do 80 Din, brezove metle po 2 do 5 Din komad, koruzna slama 25 Din vreča. — Seno in slama: V sredo so kmetje pripeljali 9 vozov sena in 3 voze slame, v soboto pa 16 vozov sena in 8 vozov slame na trg. Cene so bile za seno 75 do 90 Din, za slamo pa 35 do 50 Din za 100 kg.

Novi davčni zakon bode mnogo boljši.

Naše ljudi gotovo zanima, ali bode novi davčni zakon kaj boljši od dosedanjih. Mirno lahko trdimo, da bo novi zakon v marsičem boljši.

Nekatere stvari navajamo, katere bodo zanimale posebno male in srednje davkoplačevalce. Pri posestvih, ki imajo do 500 Din čistega katastralnega donosa, bo davek za polovico nižji, kot do sedaj. Odpade pa še tudi dohodnina.

V veljavo bo stopil novi zakon, ako bo te dni sprejet v skupščini, s 1. januarjem 1929, ker se prej ne more to urediti. Do- hodnina ostane še letos v veljavi.

Za odmero davka bo po novem davčnem zakonu določen poseben občinski davčni odbor, katerega bodo volili občinarji. To je zelo važno. Od 1. januarja 1929 naprej bodo torej davkoplačevalci sami po svojih zaupnikih določili višino davkov za vse posamezne davkoplačevalce v občini.

Hiše na kmetih bodo po novem zakonu popolnoma proste hišnega (najeminskega itd.) davka, ako v teh hišah ni kaka obrt ali najemnik. Tudi hiše, v katerih stanujejo viničarji in drugi kmetijski delavci, bodo proste davka.

V eni prihodnjih številkih bode poslanec Pušenjak natančneje opisal podrobnosti novega davčnega zakona.

Iz vinskih razstav.

USPEH II. OBLASTNE VINSKE RAZSTAVE V PTUJU.

V Sloveniji, v starodavnem Ptujju, ki leži v centru vinskih goric mariborske oblasti, se je pod protektoratom velikega župana mariborske oblasti vršila od 15. do 17. januarja 1928 velika vinska razstava z vinskim sejmom. Mariborska oblast je najboljša vinorodna pokrajina naše države ter obsega sedem večjih vinorodnih okolišev. Vina na tej razstavi zelo številnih razstavljalcev iz vseh vinorodnih okolišev so v 2000 buteljkah nudila najboljša spoznavanja vseh vrst vin, zlasti teh-le sort: renski rizling, laški rizling, traminec, silvanec, burgundec, muškát, mozler, rulandec, muškát-silvanec, frankinja, kabernet, kapčina, portugalka in drugih, in to od leta 1909 do 1927. Po izjavah strokovnjakov, domačih in inozemskih, je doznati, da so naša vina na svoji dobroti v zadnjih letih znatno pridobila in napredovala ter vzdržijo vsako primero s francoskimi in renskimi vini.

Tri dni trajajoča razstava je imela okoli 6000 obiskovalcev, ne le iz naše države, temveč tudi iz Nemčije, Avstrije in Čehoslovaške. Razstava v svojem velikem obsegu, pravilne in okusne ureditve delala je čast Slovincem in celi državi in veliko pripomogla k dobrim kupčijskim zvezam z odjemalci od tu- in inozemstva. Lično in pregledno izdelani katalogi po kmetijskem referentu g. Zupancu so bodoči kašipot za vinske kupce ter se še vedno dobijo pri razstavnem odboru v Ptujju, komad 10 Din.

Kdor je posetil to razstavo in pokusil razstavljená vina, je dobil najboljši utis, ki ga bo neizbrisno ohranil. Ker je name- ravano, da se v Ptujju statno vsako leto priredi oblastna vinska razstava s sej-

mom in to po želji razstavljalcev in kupcev, je nujno potrebno, da se naše gospodarske institucije za njo zanimajo, državne oblasti pa jo podpirajo, osobito dosežejo ugodne trgovske pogodbe z Nemško Avstrijo, Nemčijo in Čehoslovaško, nadalje pa na mejah kolikor mogoče olajšajo izvoz vina z dobrohotnim carinskim postopkom.

Zahvala. Predsednik razstavnega odbora izreka vsem vinogradnikom in razstavljalcem, poslovnemu odboru ter sodelujočim gospodom in cenjenim damam, ki so pripomogli k najboljšemu uspehu II. oblastne vinske razstave v Ptujju. najiskrenejšo zahvalo!

Na vinski razstavi in vinskem sejmu v Ljutomeru se je prodalo nad 800 hl vina letnika 1927 in sicer največ v sosedno N. Avstrijo, nadaljne kupčije pa so v teku. Vpoštevajoč to dejstvo, moremo sprejeti le z radostjo izid tega vinskega sejma. Razstava je uspela popolnoma tudi v tehničnem in strokovnem pogledu. Na dan pred razstavo so bila vina ocenjena od strokovne komisije, ki ji je predsedoval direktor vinarske in sadjarske šole v Mariboru g. Andrej Zmavec. Prisostvovala pa sta med drugimi tudi zastopnik velikega župana g. Jožef Zahavnik in upravnik drž. loznega in ovočnega nasada v Kapeli g. Joško Glaser. Pri tej oceni se je izkazalo, da so bila vina prav izborne kvalitete in so za to mnoga dobila najvišjo oceno. Od priznanih dobrih poznavalcev vina gre glas, da je ljutomerska vinska razstava v strokovnem oziru na višini sedanjega časa in se pristni »Ljutomerčan« po svoji kvaliteti more meriti z najboljšimi vini cele Evrope. Iz tega razloga je enaka prireditev v Ljutomeru tudi v bodoče kar najbolje na mestu.

Gospodarski drobiž.

Gospodarska predavanja v filmih. V času od 7. do 13. t. m. so bila na več krajih ljutomerskega sreza obdržana predavanja o vinogradih in sadnih škodljivcih ob istočasnem predvajanju krasnih filmov od strani g. dr. Fr. Löschnigga iz Zagreba. Predavanja so bila zelo dobro obiskana, osobito v Ljutomeru, pri Mali Nedelji, v Apačah in po drugod. Omenjeni filmi so jako instruktivni, ker prikazujejo mnoge škodljivce naših kulturnih rastlin od početka do konca njih razvoja. Mnogobrojni navzoči, med njimi priznani kmetijski strokovnjaki, so sprejemali predavanja z navdušenim odobravanjem ter so izražali željo, da bi se enake prireditve po vseh večjih občinah z intenzivnim vinarstvom in sadjarstvom, na kateri način bi se pripomoglo v znatni meri k napredku teh važnih kmetijskih panog. — Vekoslav Štampar, kmetijski referent.

Davčni zavezanci se opozarjajo, da poteče dne 31. t. m. rok za vlaganje napovedi za dohodnino in rentnino ter prijav za davek na poslovni promet, za davek od zasluzka telesnih delavcev in službenih prejemkov privatnih in samoupravnih uslužbencev.

Občni zbor Sadjarske podružnice Ptuj se vrši v nedeljo, dne 29. t. m., ob 10. uri dopoldne pri g. Mihaelu Brenčič. Priporočamo sadjarjem, da se polnoštevilno u-

deležijo, ker je tudi istočasno poučno predavanje.

Smarje pri Jelšah. Dne 2. februarja se vrši v Smarju v Katoliškem domu splošni kmetijski enodnevni tečaj z vzporedom, ki mora zanimati vsakega, ki količkaj stremi za napredek gospodarstva. Govorili bodo dobro znani gg. govorniki. Tečaj se začne zjutraj ob osmih. Kot prvi govori g. dr. Rihtarič, živinozdravnik v Smarju, o prenosu nalezljivih živinskih bolezni na človeka in kako se pozna prvi znak bolezni. 2. G. Ivan Gračner, ravnatelj oblastnih uradov v Mariboru, o davkih. 3. G. Gorkič Franc, občinski referent v Mariboru, o občinski upravi. 4. Zidanšek Jožef, živinozdravnik in oblastni poslanec v Mariboru, o živinoreji. 5. Gorkič Franc o zavarovanju goveje živine. 6. G. Gošler Ludovik, poročnik in vojaški referent na srezkem poglavarstvu v Smarju: vojaške zadeve in naše občine. Ker tečaj obeta biti, kakor je razvidno iz dnevnega reda, zelo zanimiv, se uljudno vabijo iz celega okraja, da se tečaja v obilnem številu udeležijo vsi, posebno pa še župani, odborniki in občinski tajniki, na splošno pa vsi, ki se zavedajo, da jim je vsak dober pouk v veliko korist.

Listnica uredništva.

Gornja Sv. Kungota. Apel, kakor ga pošiljate na glavarstvo, je nemogoč in glavarstvo bi Vaši želji in potrebi ne moglo ustreči. — **Mala Nedelja.** Pri Mali Nedelji so naše in nasprotne organizacije v skupnem Društvenem domu. Ker ne vemo, kake barve organizacija bode vprizorila »Užitkarje«, predstave ne moremo priobčiti. — **Polenšak.** O zvonovih ste nam poslali celo povest. Kaj bi rekli Vaši sosedje, ako bi zvedeli, da ste obhajali to lepo slovesnost pred Božičem in se je spominjate v listu več nego po enem mesecu. Poročila naj bodo hitra in ne stara. — **Zaječar v Srbiji.** Vaše zadnje poročilo je že bilo objavljeno povsod. Prosimo, napišite nam druge zanimivosti iz južnih krajev, ki še niso bile objavljene. — **Št. Janž na Vinski gori.** Pride. — **Sv. Rupert pri Sv. Juriju ob južni žel.** Pride prihodnjič. — **Sevnica.** Zenitovanjskih ponudb naš list ne sprejema že od nekdaj. Zalošten fant, ki si mora iskati nevesto po časopisju. — Prejeli smo prepozno veliko dopisov, katere priobčimo prihodnjič.

Petrovo selo pri Mariboru. V noči od petka na soboto je bilo ravnateljici Štupca A. vkradenih sedem kokoši. Tat je moral siloma zlomiti wertheimsko ključavnico, ki jo je odnesel s seboj z vrečami vred, s katerimi so bila vrata zavoljo mraza okrite. Škoda je tem večja, ker so bile kure izborne jajčarice, ki so že prav pridno nesle.

Vurberg. Neizprosna smrt si je izbrala tu pri nas v novem letu prvo svojo žrtev, ženo cerkvenega ključarja kmetico Marijo Domiter. Vzela je možu blago ženo in skrbno gospodinjico, trem otrokom dobro mater, siromakom pa milo dobrotnico. Kako je bila priljubljena in spoštovana, je pokazal dne 14. t. m. njen veličasten pogreb, katerega se je naše ljudstvo kljub hudi zimi in slabi poti udeležilo iz osmih župnij. Bil je pogreb, kakoršnega še na Vurbergu ni bilo videti. Izrekamo naše globoko sožalje tudi žalostni družini, katera se najskrenejše zahvaljuje domačemu č. g. župniku za večkratni obisk in tolažbo v njeni bolezni, za častno spremstvo, kakor tudi martinškemu č. g. župniku Lajn-

šiču za asistenco na njenem zadnjem potu, pevskemu zboru za zbrane in ganljive žalostinke pred hišo žalosti in ob grobu. Naj v miru počiva!

Rače. Nesreča ima dolge prste. Tako je zagrabila v soboto, dne 21. t. m. zvečer 14-letno deklico Marijo Gselman, učenko iz Rač, katera je šla zvečer spat, v spanju se ji je pa zasanjalo in se je obrnila ter padla iz postelje na tla in si pri padcu zlomila desno roko v zapestju. Na prošnjo jo je naše gasilno društvo kot rešilni oddelek prepeljalo še isti večer s svojim rešilnim avtom v marib. bolnico.

Zgornja Polskava. Dne 15. t. m. so selski fantje priredili veselico ter so namenili čisti dobiček v prid šolskemu poslopiju. Ker pa je bila veselica slabo obiskana, je bilo dobička le 100 Din. Teh 100 Din pa šolski upravitelj ni hotel sprejeti, češ, naj bodo rajši za obč. ubožce. Denar pa je za enkrat sprejel gosp. Uranjek, načelnik krajevnega šolskega sveta. Selski fantje pa so užaljeni, zakaj gospod šolski upravitelj Rainer ta denar zametava ter odklanja prispevke, ki jih fantje s težavo spravijo vkup.

Sv. Ana v Slov. gor. Dne 12. t. m. nam je nepričakovano utrgala neusmiljena smrt iz naše sredine dobro gospodinjico Genov. Spindler, kmetico iz Rožengrunda. Bila je dobra mati siromakom in otrokom, katerim je rada delila kruh. Vsak siromak je našel pri njej zavetje in streho. Njeno gostoljubnost in priljubljenost je pokazal njen pogreb. Takega pogreba že čez 20 let ni bilo v Rožengrundu, kakor je bil dne 14. t. m. Naj počiva v miru!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Zadnjo soboto smo tukaj spremili k večnemu počitku pos. Alojzija Štefanca iz Obrata. V sredo poprej je s svojim svakom Ferdinandom Zigertom v kamnolomu v Kozarskem vrhu v Oseku lomil kamen. Bila sta v 8 m globoki jami in sta začela podkapat visoko steno, da bi izluščila kamen. Stene pa nista nič podprla in naenkrat se zruši nanju gornja plast škarpe in popolnoma zasuje in do smrti pobije Štefanca, Zigerta pa zasuje do vratu. V smrtnem strahu slednji kliče na pomoč, pa nihče ga seveda ne sliši. Šele eno uro po nesreči pride slučajno mimo sosed Franc Klobasa, ki hitro pokliče sosede, da reveža odkopljejo. Precej pobitega Zigerta spravijo na njegov bližnji dom, kjer sedaj leži bolan, mrtvega Štefanca pa voznik zapelja k prestrašeni ženi v mraku na dom. Ta velika nesreča je pretresla celo okolico. Bila sta v svoji delovni gorečnosti pozabila na varstvene priprave, ki so pri tako nevarnem delu nujno potrebne. Mokrota je gornje plasti razmočila, spodnje pa sta podkopala, tako pa je prišlo do tega žalostnega dogodka. Ko je Štefanec opazil pretečo nesrečo, je še hitro zaklical: »Ferdinand, pomagaj mi!« Toda bilo je že prepozno, v istem hipu je že bil zasut. Bil je zelo delaven in zaveden posestnik in zapuščen ženo z dvema malima otročičema. Naj mu bo Bog milostljiv! Pogoste nesreče nas opominjajo, da bodimo vedno pripravljeni na smrt, ker ne vemo ne dneva ne ure, kdaj nas pokliče Gospod!

Sv. Jakob v Slov. gor. V pondeljek, dne 21. t. m., je tukaj umrla Solastika Drošak, r. Platez. Pokojnica je bila šele sedem mesecev poročena. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudi, ki so tako rajnici izkazali, kako so jo imeli radi. Počivaj v miru!

Sv. Andraž v Slov. gor. Počasi pa gotovo smo dne 15. t. m. tudi mi Andrašovčani dovršili izvolitev župana. Isti je že tretjič izvoljen kot župan, seveda je zaveden pristaš SLS, kakor tudi vsi trije svetovalci ter odborniki razven štirih demokratskih odbornikov pod imenom: Lista posestnikov, obrtnikov in delavcev, katerim je pomagala, kolikor je bilo mogoče, samostojna pod imenom: Lista neodvisne gospodarske stranke s svojimi kroglicami, kjer so se v njihovo tretjo škrinjico predčasno že škorci naselili, torej niso imeli svoje škrinjice. Vsa čast in hvala pa našim

zavednim volilcem v tem hudem boju 'n takratni strašni zimi, katera nam je mnogo volilcev doma pridržala.

Ljutomer. Tu je umrla dne 22. t. m. v starosti 78 let vedno vesela in gibčna gospa T. Strmec, vdova po starem Lotmeržanu, še dobro znanem, vestnem in originalnem policaju g. Strmca. Pred nekaj dnevi je še brhko bežala po svojem poslu v mestu, a podlegla je pljučnici. Naj v miru počiva!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Iz vseh krajev se oglašajo v »Gospodarju«, samo iz naše velike šentjurske fare ni nič. Pa vse eno ne spimo, kakor bi ta ali oni mislili! V letu 1927 je bilo v naši fari 172 otrok in sicer 92 dečkov in 80 deklic; umrlo je 83 ljudi, od teh 38 moških in 45 ženskih; poročilo pa se je pri nas v celem letu 34 parov. — Pa tudi društveno se dobro gibljemo. Orli so nam na svoji akademiji, ki je krasno uspela, pokazali, koliko delajo. Vprizorili so tudi več gledaliških iger na odru. Bralno društvo pa, odkar je imelo tombolo, počiva. Ni imelo ne seje, niti še občnega zbora. Vendar pa knjižnica bralnega društva prav izborna deluje. V celem letu 1927 je izposodila okoli 3000 knjig, leposlovnih in poučnih vsebin. — Pa tudi politično smo dobro delovali, ker smo pri vseh volitvah, ki so bile lansko leto, z veliko večino zmagali. Le tako naprej!

Sv. Andraž v Halozah. Dobili smo razven enega vse nove župane. Za Leskovec: Jurij Bračič, ki je že pred šestimi leti bil župan. Skorošnjak je ostal pri starem: Franc Milošič. Veliki Okič si je izbral Filipa Vindiš. V Veliki Varnici pa bo županoval Andrej Kozel. Biti pri nas kmetijski župan, je zelo nevhvaležen posel. Ko bi imel koš denarja in bi delil vsakemu, kolikor bi hotel, pa bi nekateri še ne bili z njim zadovoljni. Našim gg. županom želimo, da bi bili z njimi vsi zadovoljni, če ne dalje, pa vsaj do novih volitev!

Čadram. Naš rojak Janez Jelenko iz Zlogone je delal v Veitschu na Gornjem Stajerskem. V vojni je bil mnogo in visoko odlikovan. Pred kratkim ga je pri delu zasulo. Bil je član brezverskega društva »Flamme« na Dunaju. Kot zvestega člana društva so ga prepeljali na Dunaj in so tam njegovo mrtvo truplo zažgali. Zalošteno, kam zaidejo naši ljudje v tujini, ko pozabijo na Boga in na domače.

Špitalič pri Konjicah. Zadnjo soboto, dne 21. t. m., je bila tu volitev župana. Za župana je bil izvoljen g. Karl Zidanšek, po domače Kovačej, zaveden pristaš SLS. Cestitamo!

St. Jurij ob Taboru. Dne 22. t. m. se je vršil pogreb prerano umrlega organista gosp. Doreta Drolca na zelo slovesen način. Navzočih je bilo deset duhovnikov, 15 organistov in mnogo občinstva. Pred hišo mu je zapelo okrog 30 pevcev žalostinko »Mrtvaški zvon«, katero je zložil g. Bervar. Na grobu so mu zapeli »Blagor mu« in »Vigred«. Poslovilna govora sta mu govorila č. g. kaplan Kavčič in organist g. Klančnik iz Pake. Naj v miru počiva!

Mozirje. V soboto stopi naš bivši nadučitelj g. Franc Praprotnik, ki živi sedaj na svojem posestvu v Mozirju v pokoju, v 80. letu svojega življenja. Rodil se je namreč dne 28. januarja 1849 v St. Andražu pod Oljsko goro v Savinjski dolini. Po končnih študijah v Celju in v Mariboru je služil 15 let v Dravski dolini in sicer najprej v Selnici, nato v Limbušu in končno pri Devici Mariji v Pušcavi. 40 let star je prišel v Mozirje, kjer je deloval kot nadučitelj do leta 1915, ko je stopil v pokoj. V vseh službenih krajih je posvečal svoj prosti čas sadjarstvu, zlasti pa v Mozirju. S svojo besedo in s svojim vzgledom je dosegel v tej lepi panogi kmetijstva zavidanja vredne uspehe. Po vsej pravi vici smemo trditi, da je razvito sadjarstvo v bližnji in daljni mozirski okolici njegovo delo. S tem je dal ljudstvu nov vir dohodkov, za kar mu je iz srca hvaležno. Veseli ga, da mu je Bog dal doživeti tako izredno starost, in mu kliče, naj mu dobronljivi Bog ukloni